

Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku

Materiál na rokovanie:

Generálneho presbyterstva ECAV na Slovensku
dňa: 01.04.2016

Bod: **XY.**

Materiál predkladá:

Marián Damankoš, predseda ŠV ECAV

Materiál predkladaný:

na základe uznesenia Synody
ECAV č. 19-02 z roku 2015

Legislatívny zámer návrhu zákona o vzdelávaní v ECAV

Návrh na uznesenie č.:

Generálne presbyterstvo schvaľuje navrhovaný Legislatívny zámer ako podklad k pripomienkovaniu návrhu zákona o vzdelávaní v ECAV a poveruje Školský výbor ECAV:

- a. koordináciou pripomienkovacieho konania (všetky výbory ECAV, EBF, verejnosť...) v termíne do 30.06.2016;
- b. vypracovaním §§ znenia návrhu zákona a následným predložením na rokovanie GP v termíne do 30.11.2017.

Generálne presbyterstvo žiada Právny výbor ECAV o právnu analýzu predloženého návrhu v termíne do 31.05.2016.

Dôvodová správa (komentár)

Vypracovanie Systému vzdelávania v ECAV, v rámci ktorého by došlo k definovaniu vzdelávacích potrieb, vzdelávateľov, zdrojov na vzdelávanie a systému nielen prípravy na budúce zamestnanie, ale aj celoživotného vzdelávania je jednou z podmienok pre vytvorenie dlhodobu udržateľného systému práce s ľudskými zdrojmi v cirkvi. V súčasnosti ECAV nemá jasne definované vzdelávacie aktivity, systematická príprava pracovníkov v cirkvi je zúžená na štúdium teológie pre ordinovaných bez možnosti ďalšieho vzdelávania v oblastiach potrebných pre život cirkvi.

Stanovisko gestora

Uznesenie ŠV ECAV č. 07/2016

Školský výbor ECAV schvaľuje navrhovaný Legislatívny zámer návrhu zákona o vzdelávaní v ECAV a poveruje predsedu ŠV predložiť dokument na rokovanie GP a následne Synody.

Návrh schvaľovaného dokumentu

V prílohe

Materiál spracoval:

Marián Damankoš, predseda Školského výboru ECAV

Dátum a miesto spracovania:

Prešov, 15.03.2016

Legislatívny zámer návrhu zákona o vzdelávaní v ECAV

Cieľom pripravovaného zákona má byť:

- 1) Definovanie niektorých pojmov súvisiacich so vzdelávaním v ECAV.
 - a. formálne vzdelávanie, ktorého výstupom je certifikát, vysvedčenie, diplom a pod. oprávňujúci na výkon určitej pozície v cirkvi;
 - b. neformálne vzdelávanie, ktorého výstupom je certifikát dokladujúci rozšírenie vedomosti v niektorej zo zvolených oblastí;
 - c. definovanie vzdelávacích potrieb (katalóg kompetencií) pre ordinovaných a ich jednotlivé skupiny;
 - d. definovanie vzdelávacích potrieb (katalóg kompetencií) pre neordinovaných a ich jednotlivé skupiny.
- 2) Rozdelenie kompetencií pri vzdelávaní medzi jednotlivé vzdelávacie inštitúcie v ECAV.
 - a. Čo a koho má vzdelávať EBF UK (budúcich kaplánov, farárov v oblasti teológie...)¹
 - b. Čo sa koho má vzdelávať Evanjelická akadémia (rôzne skupiny ordinovaných a neordinovaných v oblasti formálneho i neformálneho vzdelávania (pozri prílohu)²
 - c. Čo a koho majú vzdelávať biblické školy (neordinovaných pracovníkov v cirkevných zboroch v oblasti znalosti Pisma (BŠ by mohli existovať v Martine, Bratislave, Prešove a Zvolene)³
- 3) Vypracovanie legislatívy stanovujúcej pravidlá a povinnosti formálneho i neformálneho vzdelávania v ECAV, ktorého súčasťou by malo byť:
 - a. definovanie povinných a dobrovoľných vzdelávacích aktivít pre ordinovaných a i neordinovaných;
 - b. legislatívne ukotvenie finančných otázok súvisiacich so vzdelávaním (kto, komu a do akej výšky je povinný financovať);
 - c. definovanie finančných a kariérnych benefitov pre účastníkov vzdelávania (lektorov aj frekventantov).
- 4) Navrhnuť projekt ďalšieho vzdelávania (kariérny postup) pre ordinovaných pracovníkov v cirkvi, pretože súčasný model nevytvára žiaden formálny tlak na ďalšie vzdelávanie a teda ani žiadne ďalšie vzdelávanie neposkytuje (konferencie nemožno považovať za plnohodnotné vzdelávanie). Je tu možnosť inšpirácie sa modelom vzdelávania, ktorý sa uplatňuje u medicíny, či v školstve (atestácie). Napríklad: Kandidát do funkcie seniora by musel mať minimálne prvú atestáciu, kandidát na biskupa minimálne druhú atestáciu (alebo PhD.)
 - a. Podmienka pre vzdelanie by nemusela byť pred nástupom do funkcie, ale bola by povinnosť absolvovať nejaké vzdelávanie do určitého času po zvolení do funkcie
 - b. Kaplánske a farárske skúšky by mali byť súčasťou tohto kariérneho rastu.
 - c. Atestácia by nemusela súvisieť s funkčným vzdelávaním, ale so špecializáciou ordinovaného na nejakú oblasť – tzn. farári s prvou atestáciou by mohli byť lektormi v EA.
 - d. Miera dobrovoľnosti - kaplánske skúšky (musí), farárske (nemusí), atestácie (nemusí).
 - e. Čo by mal byť povinné? (kaplánske, farárske, funkčné - seniori).
- 5) Vytvorenie pravidiel a podmienok, za ktorých by sa záujemca mohol stať lektorom v Evanjelickej akadémii, resp. biblickej škole. Cieľom by malo byť definovanie:
 - a. formálneho vzdelania, ktoré by mal lektor mať (možná inšpirácia štátnym zákonom o tom, kto môže byť garantom...)
 - b. práv a povinností lektorov a frekventantov vzdelávacích kurzov
- 6) Navrhnuť model vzdelávania pre neordinovaných funkcionárov cirkvi, ktorý by definoval vzdelávacie povinnosti kandidátov do funkcií dozorcov, resp. ich povinnosti po zvolení do funkcie (minimálne v oblasti cirkevného práva, vierouky a pod.)
 - a. Funkčné – po zvolení do funkcie (nepovinné) – rozdeliť na odbory
 - b. Kantori a hudobníci – robiť skúšky? Formálne alebo len neformálne.. ponúknuť vzdelávanie a časť uhradiť z ECAV, časť z CZ

¹ EBF ako jediná bohoslovecká fakulta ECAV má jasne zadanú pozíciu bez nutných zmien.

² Veľkým priestorom pre EA by malo byť na jednej strane vzdelávanie pracovníkov v cirkvi (dozorcovia, kurátori, farári, ekonómia, kantori, ...) a ďalšieho vzdelávania ordinovaných v neteologických odboroch (ekonómia, právo, manažment, diakonia, školstvo, ochrana pamiatok, hudba, ...). Druhou úlohou EA by malo byť postupné budovanie odborných tímov z radov lektorov jednotlivých kurzov. Veľký priestor pre aktivitu je možné poskytnúť občianskym združeniam fungujúcim v ECAV – Slovenská evanjelická jednota, Evanjelická jednota, združenia evanjelickej inteligencie atď....

³ Biblické školy, v spolupráci napr. so SEM-om, by mohli tvoriť sieť vzdelávacích ustanovizní ECAV smerom ku mladým ľuďom (evanjelikom aj potenciálnym evanjelikom). Ich úlohou by bolo poskytovať mladej generácii poznanie Biblie, viesť ich „správnym smerom“, učiť ich viesť stretnutie mládeže (líderstvo), učiť ich rozumieť učeníu ECAV a pod. Zriaďovateľom biblických škôl by mala byť ECAV, resp. dištrikt. Podmienka pre zriadenie biblickej školy: mestský zbor s univerzitou, kvalifikovaný tím 4-5 lektorov...

- c. *Vzdelávanie učiteľov*
 - d. *Vzdelávanie inšpektorov*
- 7) Spracovať motivačný faktor. Vzdelávanie ordinovaného by sa malo objaviť v jeho platovom ohodnotení (dopad na Nariadenie o odmeňovaní duchovných)
- 8) Vypracovať systém financovania.
- a. Aký podiel a za akých podmienok by hradil frekventant;
 - b. Aký podiel a za akých podmienok by hradila cirkev-zbor-vysielajúca organizácia.
-

Výhody

- a. Zavedením akejkoľvek jasnej predstavy vzdelávanie v cirkvi sa začne vytvárať predpoklad pre kvalitnejšie vykonávanie funkcií na všetkých úrovniach v cirkvi.
- b. Odstránenie insitných vzdelávaní bez garancie kvality.
- c. Vytvorenie skupiny kvalitných lektorov s možnosťou využitia emeritných funkcionárov.
- d. Progresívne COJ začnú fungovať moderne, profesionálne, čím môže vzniknúť pozitívna odozva vo verejnosti a pomaly rásť obnovovanie dôvery verejnosti voči cirkevných štruktúram (aj cirkev by mala fungovať profesionálne, aby mala dôveru...)

Nevýhody

- a. Každá zmena prináša potrebu aktivizácie a prekonávania nedôvery, podozrievania, či neochoty meniť zaužívané obyčaje.
- b. Pre časť COJ bude potrebné veľmi dlhé prechodné obdobie, keďže časť COJ je de facto nefunkčná...
- c. Časť súčasných funkcionárov cirkvi bude principiálne proti vytvoreniu akýchkoľvek pravidiel...